

## **Yhdyskuntasuunnittelun Ruusut 2005 Satakuntaliitolle. Risut kunnille käyttöä odottamaan jätettyjen tilojen ideattomasta hallinnasta.**

Seuran johtokunta valitsi vuoden 2005 *Yhdyskuntasuunnittelun Ruusujen* saajaksi Satakuntaliiton hiljaisten alueiden selvittämisestä ja huomioon ottamisesta maakuntakaavoitusprosessissa. Vaikka aiheen tärkeys on tunnustettu aiemmin mm. Hollannissa ja Yhdysvalloissa, suomalaisiin oloihin sopivia lähestymistapoja on alettu kehittää vasta aivan viime vuosina. Laajemmat hiljaiset alueet sijaitsevat yleensä syrjäisillä seuduilla ja usein monen kunnan alueella, mistä johtuen maakuntakaava on keskeinen suunnittelutaso. Satakuntaliiton aloitteesta maakunnassa toteutettiin valtakunnallinen pilottiselvitys 2003–2004. Hiljaisten alueiden rauhoittaminen meluavilta toiminnoilta on uusi ja hankala haaste maankäytön suunnittelijoille, mutta Satakuntaliiton toimesta syntyi aito ja onnistunut pioneerityö, jonka jälkiä seurataan tällä hetkellä useimmissa muissa maakuntaliitoissa hieman eri variaatioin.

Menetelmällisesti ansiokkaassa työssä kehitettiin kolmiluokkainen alue- ja kohdeluokitus kriteereineen sekä systemaattinen metodi hiljaisten alueiden kartoittamiseksi. Alueluokiksi esitettiin ”luonnonrauha-alueet”, näitä jonkin verran enemmän ihmisääniä käsittävät ”maaseutumaiset hiljaiset alueet” sekä pienialaiset ”erityiskohteet”, joiksi ehdotettiin joitakin valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurikohteita kuten Unescon maailmanperintökohde Vanha Rauma. Perusselvityksen tulokset julkaistiin keväällä 2004 ja tänä vuonna on valmistunut ehdotus maakuntakaavaan tuleviksi merkinnöiksi ja määräyksiksi. Kaavaluonnos tausta-aineistoinen annetaan nähtäväksi vuoden 2006 aikana.

Yhdyskuntasuunnittelun seura haluaa tunnustuksellaan korostaa, että hiljaisten alueiden suojeleminen tukee monia toimintoja luontomatkailusta loma-asumiseen ja luonnonsuojeluun. Ristiriitaa ei pitäisi olla myöskään maa- ja metsätalouden kanssa, koska esitetyissä luokituksissa on lähdetty siitä, että alueelle ”kuuluvat”, paikalliset ja väliaikaiset ihmisäänit ovat sallittuja. Tunnustuksen toivotaan kannustavan maakuntaliittoja pitämään hiljaiset alueet aiheen haasteellisuudesta huolimatta mukana kaavoitusprosessissa loppuun asti.

*Yhdyskuntasuunnittelun risut* jaettiin vuonna 2005 kunnille kritiikkinä rakentamis- ja muutospäätöksiä odottamaan jätettyjen alueitten ja rakennusten ideattomasta hallinnasta. Seura toivoo, että kunnissa mahdollistettaisiin erilaisten toimijoiden toteuttama tilapäiskäyttö silloin, kun kunnassa ei ole tehty päätöstä alueen tai rakennuksen tulevaisuudesta, tai kun kunnalla itsellään ei ole mahdollisuutta toteuttaa suunnitelmia. Tyhjänä odottavat tilat – niin avoimet kaupunkitilat kuin entiset ostoskeskuksetkin – voivat olla tärkeitä esimerkiksi idearikkaille nuorisoryhmille, projekteille, taidehankkeille ja pienyrityksille. Yhdyskuntasuunnittelun seura haluaa muistutuksellaan korostaa, että kuntien olisi tunnustettava tilat hyödyntämättöminä resursseina, joiden tilapäiskäyttö voi toimia alkusykäyksenä erilaisille kaupunkitilaa elävöittäville luovuuden ilmentymille sekä pienyritystoiminnalle.

Yhdyskuntasuunnittelun Ruusut ja Risut jaettiin nyt kuudennen kerran peräkkäin. Vuoden 2005 Ruusut ja Risut jaettiin seuran järjestämän Voiko kaupunkia suunnitella? – keskustelutilaisuuden yhteydessä tiistaina 15.11.2005 kello 18.00 Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6, Helsinki) salissa 312.

**Lisätietoja:** YSS ry:n puheenjohtaja Timo Heikkinen (09) 4514093 tai 040-5720476.  
**Satakuntaliiton edustajan yhteystiedot:** Anne Savola (02) 620 4333 tai 050-596 1362.  
**Hankkeen raportti:** Päivi A. Karvinen ja Anne Savola: Hiljaisuuden keitaat Satakunnassa, HiljaPiSa. Suomen Ympäristö 691, ympäristöministeriö 2004. Raportti on ladattavissa osoitteesta <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=73980&lan=FI>